



Protokoll fra møte i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi i VKM, mandag 22. november 2004 kl. 10.00 – 14.30

Deltakere

Fra Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi:

Martinus Løvik (møteleder), Livar Frøyland, Ragnhild Halvorsen, Margaretha Haugen, Kåre Julshamn, Helle Margrete Meltzer og Jan Erik Paulsen

Forfall: Lene Frost Andersen og Judith Narvhus

Fra sekretariatet til VKM:

Bente Mangschou (Ref.)

Observatører:

Kari Sygnestveit, Sosial- og helsedirektoratet, avd. for ernæring

1/04 Velkommen, frafall og habilitet

Leder for faggruppen, Martinus Løvik, ønsket velkommen til det fjerde møtet i faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi.

Lene Frost Andersen og Judith Narvhus deltok ikke på møtet..

Medlemmene har mottatt habilitetsskjemaer, men ikke alle har returnert ferdig utfylte skjemaer til sekretariatet. Medlemmene fikk muntlig forespørsel om habilitet, og ingen erklærte seg inhabile på dette møtet.

2/04 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent med to tilføyelser til dagsorden. Det ble påpekt at møtedokumentene var sendt ut i seneste laget.

Tilføyelser til dagsorden:

- Det ble foreslått å diskutere "energidrikker" under dagsorden pkt 4 hvis det skulle være noen tilleggs kommentarer til dokumentet som er lagt fram for Hovedkomiteen.
- Orientering om møte i Berlin 8. og 9. november om Risk Assessment ble ført på dagsorden under pkt 7 Eventuelt.

3/04 Presentasjon av Nasjonalt råd for ernæring

Haakon Meyer, nestleder i Nasjonalt råd for ernæring ga en presentasjon av rådet. Rådet ble oppnevnt i 2003 og har 4 års virketid. Rådet er uavhengig, og er administrativt tilknyttet Sosial- og helsedirektoratet, avd for ernæring. Fagrådets mandat er å arbeide for å bedre ernærings situasjonen i befolkningen, og har i sitt virke fokus på strukturelle tiltak. For tiden arbeides det med en strategiplan for ernæringsarbeid i Norge. Fagrådet deltar blant annet på fellesmøter med Nasjonalt råd for tobakksforebygging og Nasjonalt råd for fysisk aktivitet. Sekretariatet for VKM deltar som observatør på rådsmøtene, og holder faggruppemedlemmene orientert om relevante saker som behandles der.

Faggruppemedlemmene presiserte at kostholdsundersøkelsene er et essensielt verktøy også for VKMs risikovurderinger, og oppfordret til å konkretisere ansvaret for de landsdekkende kostholdsundersøkelsene.

4/04 Saker som ble behandlet på møte

Risikovurdering av lettmarginert tilsatt fytosteroler: På bakgrunn av konklusjonene fra møtet 26.10.04, besluttet søker å endre kilde til sterolprofil. Dokumentasjon for ny sterolprofil ble sendt VKM kort tid før møtet.

Faggruppen vurderte den nye sterol-/stanolsammensetningen, og anser at sterolkilden nå er i samsvar med sterolkilden som er godkjent i EU, jf EFSA's Opinion of the Scientific Panel on Dietetic Products, Nutrition and Allergies on a request from the Commission related to a Novel Food application from Forbes Medi-Tech for approval of plant sterol-containing milk-based beverages (Request N° EFSA-Q-2003-075). Fettsyresammensetningen i produktet ble vurdert som god.

Mattilsynet har bedt VKM også om å vurdere konkrete påstander søker ønsker å benytte i merking og markedsføring av produktet. Faggruppen vil se nærmere på vurderinger som er gjort i EU av lignende påstander, men anser ut fra dokumentasjon i litteraturen at en reduksjon i kolesterol på inntil 10 % er mest sannsynlig. I kombinasjon med et "hjertevennlig kosthold" har det vært vist en reduksjon på opptil 15 %.

Dokumentasjon for produktets renhet vil bli vurdert i etterkant av møtet.

Vurdering av LGG i morsmelkerstatningsprodukter og barnemat: Ad hoc-gruppen har hatt i alt to møter, og det er utarbeidet et utkast til vurdering som var sendt faggruppen i forkant av faggruppemøtet. Ragnhild Halvorsen presenterte utkastet fra ad hoc-gruppen.

Det mangler konsistent dokumentasjon for preventiv effekt av LGG, herunder for profylaktisk bruk ved atopisk eksem og/eller allergi. Det synes godt dokumentert at LGG kan korte sykdomstid ved diaré. Det er ikke meldt om konkrete bivirkninger ved bruk av LGG, men det er heller ikke utført noen langtidsstudier for de aktuelle aldersgrupper, og ingen studier har vært designet for å avdekke risiko. Det var uenighet i ad hoc-gruppen om når tarm/tarmflora kan sies å være tilstrekkelig moden/utviklet til å kunne eksponeres for til dels meget store doser LGG. Morsmelkerstatninger blir gjerne brukt som eneste føde flere ganger daglig i en lengre periode, og også dersom LGG inngår i flere typer barnemat, vil trykket fra denne ene bakterien bli stort.

Faggruppen ga sin tilslutning til anbefalingene i utkastet til vurdering. Dokumentet trenger noe redigering, og må spisses mot spørsmålene fra Mattilsynet. Sekretariatet skal etter innspill fra møtet, og i samarbeid med Ragnhild Halvorsen og faggruppeleder redigere dokumentet, og sende ferdig endret dokument til faggruppen for endelig vedtakelse.

Helhetsvurdering av fisk og sjømat: Utkast til mandat for og sammensetning av ad hoc-gruppe skal behandles på Hovedkomitémøte 23.11.04.

Risikovurdering av ingredienser i "energidrikker": Det var ingen ytterligere kommentarer til risikovurderingen av "energidrikker" (dok. nr 04/701-1) som er oversendt Hovedkomiteen for behandling på møte 23.11.04.

Status for øvrige saker i faggruppen: Sekretariatet vil i samarbeid med faggruppemedlemmene arbeide med de øvrige sakene som skal behandles i faggruppen. Noen av sakene vil ikke kreve omfattende utredning, og kan forhåpentligvis ferdigstilles gjennom mailkorrespondanse i gruppen før neste møte. Faggruppen har følgende saker som venter på behandling:

- Omestret fett
- Risikovurdering av kjeks beriket med jern
- Vurdering av fytosteroler i margarin, melkedrikk og yoghurt
- Dokumentasjonskrav til bruk av helsepåstander på næringsmidler

VKM har foreløpig ikke mottatt noen henvendelse fra Mattilsynet om en helhetsvurdering av brus.

5/04 Oppfølging av saker fra Hovedkomiteen

Hovedkomiteen har bedt alle faggruppene om å vurdere aktuelle innspill til Forskningsrådet på sine respektive ansvarsområder. Det var ikke tid til å diskutere saken inngående, men følgende områder ble nevnt:

- Gode kostholdsundersøkelser, herunder kunnskap om subpopulasjoner og sårbare grupper
- Gode kostholdsundersøkelser blant barn/ unge og eldre må følges opp
- Økt kunnskap om fedme
- Kostholdsundersøkelsesmetodikk
- Økt kunnskap om hva matvarene inneholder, også på merkenivå
- Økt kunnskap om terskelverdier for allergener – dose/respons
- Utvikling av analysemetoder for allergener

Innspill til Forskningsrådet vil bli diskutert videre på neste faggruppemøte.

6/04 Møter o.a. av felles interesse

Faggruppen var representert på møte i Mattilsynet i forkant av møte i Codex Committee on Nutrition and Foods for Special Dietary Uses (CCNFSDU), hvor dokumentet *Draft principles for risk analysis applicable* ble diskutert. Sekretariatet orienterte om at World Health Organisation (WHO) er i gang med et prosjekt med tittelen Nutrient Risk Assessment Project. Bakgrunns materialet for prosjektet finnes på WHO's nettsider, og det er anledning til å komme med innspill til prosjektet innen 10. desember d.å. Etter planen skal det nedsettes en ekspertgruppe som skal utarbeide en modell for risikovurdering av næringsstoffer i 2005, og modellen skal testes ut på nærmere bestemte næringsstoffer, fortrinnsvis vitaminer eller mineraler. WHO vil "lyse ut" forespørsel etter eksperter som kan søke om å delta i ekspertgruppen, <http://www.who.int/ipcs/highlights/nutrientproject/en/>

7/04 Eventuelt

Faggruppeleder presenterte oversikt over foredrag fra Risk Assessment-møte i Berlin i regi av Advisory Forum i European Food Safety Authority (EFSA) 8. og 9. november d.å. Program, abstracts og powerpoint-presentasjonene finnes på EFSA's nettsider:

http://www.efsa.eu.int/advisory_forum/af_events/catindex_en.html

Programmet omfattet generelle framtidsspekter ved risikoanalysen, samt spesifikke eksempler på risikovurderinger fra de ulike panelene.

8/04 Nye møtedatoer

Det ble fastsatt nye møtedatoer for hele 2005. Faggruppen planlegger månedlige møter. Dersom det viser seg at det ikke er behov for så hyppige møter, vil det bli fremmet forslag om færre møter.

Kommende møter i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi er planlagt onsdag 26.01.05 kl. 09.00 – 14.00, tirsdag 01.03.05 kl 09.30 – 14.00, tirsdag 12.04.05 kl. 10.00 – 14.30, tirsdag 10.05.05 kl. 10.00 – 14.30, tirsdag 21.06.05 kl. 10.00 – 14.30, tirsdag 23.08.05 kl. 10.00 – 14.30, tirsdag 27.09.05 kl. 10.00 – 14.30, tirsdag 25.10.05 kl. 10.00 – 14.30 og 22.11.05 kl. 10.00 – 14.30.

Neste møte i arbeidsgruppen for dietetiske produkter skal være 26.01.05 kl. 14.00 – 16.00.